

dighed havde haft den Suverænitetetsret, at dens Indstilling med Hensyn til den konkrete Prøve om Skikkethed og Egnethed var uanfægtelig. Det er det andet Hovedpunkt, hvor jeg mener, at det høje Ting ikke kan gaa ind paa Folketingets Vedtagelse, idet denne indeholder en Forrykkelse af den bestaaende Tilstand til det værre, og selv om man kunde sige, at det ikke var en Forrykkelse til det værre — det andet Ting opfatter det jo paa en anden Maade — staaer det dog i Strid med de Forudsætninger, hvorunder vi for 3 Aar siden gik til denne Sags Behandling. Jeg erindrer, at vi da alle sammen efterhaanden kom til det Standpunkt, at vi for at naa et Maal skulde lade alle de Punkter ligge, om hvilke man ikke med Føje kunde vente, at Uoverensstemmelserne kunde udjævnes. Denne Begrænsning, som vi paa alle andre Punkter have gennemført, opgives her: Jeg kan ikke gaa ind paa den Betragtning, der er fremkommen i det andet Ting, at der fra det andet Tings Side er sket *Tilbud* paa disse to Punkter, Skolekommissionen og Kaldelsesmaaden. Tilbud kan ikke noget kaldes, uden at der er Udsigt til, at det kan finde Genklang eller friste til Antagelse hos den, hvem det tilbydes. Nej, det er et Krav, der kan formes paa den Maade, at det andet Ting ikke vil gaa med til det, hvorom vi ere enige, nemlig betydelige Forbedringer i Folkeskolen samt betydelige Ofre fra Statskassens Side dertil, medmindre vi tillige gaa ind paa en Forrykkelse i de bestaaende Forhold med Hensyn til Tilsynet og Statsmyndighedernes Indflydelse paa Kaldelsen, som vi maa betragte som en Forværrelse.

Det samme gør sig paa en noget forandret Maade gældende med Hensyn til det 3dje Hovedpunkt, Tilskuddet til den private Skole. Der er indsat en Paragraf, der kræver et vist Tilskud til den private Skole paa Landet under visse Forudsætninger og Betingelser. Dette Tings Standpunkt har været, at disse private Skoler intet som helst Krav have paa Statskassen. De have heller ikke nogen Understøttelse nu. De kunne i og for sig være meget fortræffelige; men det er dog ikke gennem dem, at Staten opfylder sin grundlovmæssige Forpligtelse til at sørge for Ungdommens Undervisning. De, der benytte de private Skoler, ere dem, der ville bruge den grundlovmæssige Frihed til at sørge for deres Børns Undervisning ad andre Veje end den offentlige Skole. De private Skoler ere derfor som saadanne Staten uvedkommende, de have deres Udspring

fra det private Initiativ. Selv om man finder, at det af andre Grunde var rigtigt at give disse Skoler en Understøttelse, er det dog ikke rigtigt at optage dem i en Lov som denne, der handler om den offentlige Skoles Stilling og Vilkaar. Det er et Tilfælde, hvor man i højeste Grad kan tale om Sammenkobling. Dette Krav betyder, at vi faa ikke denne Lov, som efter begge Tings overensstemmende Mening forbedrer den offentlige Skoles Vilkaar paa flere vigtige Punkter under betydelige Ofre fra Statskassens Side, medmindre vi tillige give en uvedkommende, en uden for den offentlige Skole staaende Skole Understøttelse. Det er der ingen Rimelighed i. Det er atter en Betingelse, sat af det andet Ting, for denne Lovs Emanation, hvorom man paa Forhaand kunde vide, at det blev man ikke enig om, og i Strid med den Forudsætning, at man skulde indskrænke sig til det, hvorom der var Rimelighed for at blive enig.

Det andet Ting har, som sagt, fastholdt sin tidligere Stilling over for disse 3 Hovedpunkter, og der er derfor heller ikke for os nogen Grund til at fravige den af Landstinget tidligere accepterede Affattelse af Forslaget. Vi have heller ikke foretaget nogen Forandring med Hensyn til de andre mere eller mindre væsentlige Punkter, men paa alle Punkter indstillet at vedtage Landstingets tidligere Affattelse. Det maa saa blive mulige senere Forhandlingers Sag at undersøge, om der endnu skulde være nogen Mulighed for at bringe en Overensstemmelse til Veje paa de omstridte Punkter. Hermed skal jeg tillade mig at anbefale Flertallets Forslag.

Formanden: Inden jeg giver Ordet til den 4de Landstingsmand for 9de Kreds (S. Jensen), skal jeg bemærke, at den højtærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet er forhindret fra at være til Stede paa Grund af Nærværelse i det andet Ting; men den højtærede Indenrigsminister er villig til at tage Ordet paa hans Vegne.

S. Jensen: Ved tredje Behandling af det foreliggende Lovforslag tillod jeg mig at udtale, at jeg ikke var fornøjet med den Skikkelse, det havde faaet i Landstinget, men at jeg dog vilde stemme for dets videre Fremme, rigtignok med det Forbehold, at hvis det blev forandret i Folketinget og kom tilbage til Forhandling her, maatte jeg staa frit her. Det er nu sket; Lovforslaget er kommet tilbage i en for-